

Sygn. akt III C 1156/10

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Matlak
Protokolant:	sekr. sądowy Magdalena Zembruska

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2016 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa P. D.

przeciwko Skarbowi Państwa - Centralnemu Zarządowi Służby Więziennej

o odszkodowanie

1. Powództwo oddala;
2. Nie obciąża powoda P. D. kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego strony przeciwnej;
3. Nie uiszczone koszty sądowe przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

III C 1156/10

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 7 października 2009 r. (data stempla pocztowego), ostatecznie sprecyzowanym w dniu 25 marca 2016 r. powód P. D., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Centralnego Zarządu Służby Więziennej kwoty 300.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu, renty w kwocie 2.900 zł miesięcznie począwszy od stycznia 2009 r. płatnej do 10 dnia każdego miesiąca do rąk powoda wraz z odsetkami ustawowymi w przypadku opóźnienia w płatności jakiegokolwiek z rat, ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość, zobowiązanie pozwanego do przeproszenia powoda za dokonane już naruszenia dóbr osobistych, których skutków nie da się usunąć poprzez zamieszczenie na koszt pozwanego w ciągu 7 dni od uprawomocnienia się wyroku na stronie internetowej Fundacji (...) (www. (...)) w dziale „Ogłoszenia i komunikaty”, czcionką Verdana, rozmiar „small” z pojedynczą interlinią tekstu „Wyrażam ubolewanie, że Centralny Zarząd Służby Więziennej dopuścił się naruszenia dóbr osobistych Pana D. M. poprzez umieszczenie go w jednostkach penitencjarnych nie spełniających standardów cywilizowanego państwa i za wszystkie wyrządzone Panu D. M. szkody niematerialne szczerze przepraszam” (tekst oryginalny, wskazany przez pełnomocnika powoda w piśmie procesowym z dnia 11 marca 2016 r.), dostępnego na stronie przez 30 dni, zasądzenie kwoty 5.000 zł na cel społeczny: na rzecz Fundacji (...), Organizacji (...), KRS (...), a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając swoje żądania powód wskazał, że podstaw swoich roszczeń upatruje w osadzeniu go w jednostkach penitencjarnych, w których panowały warunki naruszające zasady humanitarnego traktowania osadzonych, poprzez przeludnienie cel (powierzchnia przypadająca na jednego skazanego wynosiła poniżej 3 m²), fatalne warunki sanitarne, niehigieniczność i brak prywatności przy korzystaniu z urządzeń sanitarnych, niemożliwość zaspokojenia snu spowodowany niewystarczającą liczbą łóżek, zła wentylacja oraz warunki prowadzące do rozprzestrzeniania się chorób, a także rozpadające się ściany celi. Ponadto powód poniósł, że na dochodzoną przez niego kwotę 300.000 zł składa się zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych, w szczególności godności i prawa do intymności powoda poprzez poniżające i nieludzkie traktowanie w zakładach karnych, w których powód odbywał karę pozbawienia wolności oraz zadośćuczynienia za rozstrój zdrowia i uszczerbek na zdrowiu w postaci wrzodów na dwunastnicy, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc oraz astmy, męt w ciele szklistym oraz pogłębiającej się psychozy reaktywnej. Wystąpienie ww. jednostek chorobowych pozostawać miało w ocenie powoda w bezpośrednim związku przyczynowo-skutkowym z warunkami odbywania przez powoda kary pozbawienia wolności w zakładach karnych pozwanego. /k.1 – pozew, k. 75 – pismo procesowe powoda, k. 590 – pismo procesowe powoda/

W dniu 25 maja 2010 r. pozwany Skarb Państwa – Centralny Zarząd Służby Więziennej, zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa złożył odpowiedź na pozew, w której wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm prawem przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany wskazał, że roszczenia powoda powstałe przed 7 października 2006 r. uległy przedawnieniu, w pozostałej zaś części, powództwo zdaniem pozwanego, jako nieuzasadnione, nie zasługiwało na uwzględnienie z uwagi na niespełnienie przesłanek wymaganych zarówno przy odpowiedzialności z tytułu wyrządzonej szkody, jak również w przypadku odpowiedzialności z tytułu zadośćuczynienia. W ocenie pozwanego powód nie oznaczył szkody, którą działanie pozwanego miałoby spowodować, a także szkody niemajątkowej, która miała zaistnieć, niezgodność z prawem działania podmiotu, który ową szkodę miał spowodować oraz adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy szkodą, a tym działaniem. W szczególności pozwany zaznaczył, że działanie administracji jednostek penitencjarnych w stosunku do osadzonego mieściło się w ramach wyznaczonych przez obowiązujący porządek prawny, a warunki które były powodowi zapewniane nie mogą być traktowane jako niegodziwe. /k.134 – odpowiedź na pozew/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

P. D. przebywał do dnia wniesienia pozwu w jednostkach penitencjarnych w następujących okresach:

w Areszcie Śledczym w O.:

- od 30 grudnia 2001 r. do 5 lutego 2003 r.;
- od 16 listopada 2005 r. do 23 marca 2006 r.;

w Zakładzie Karnym w Ł.:

- od 5 lutego 2003 r. do 28 kwietnia 2003 r.;
- od 8 lipca 2003 r. do 29 sierpnia 2003 r.;
- 23 sierpnia 2005 r. do 16 listopada 2005 r.;

- od 23 marca 2006 r. do 16 października 2006 r.;

w Zakładzie Karnym nr 2 w Ł.:

- od 28 kwietnia 2003 r. do 8 lipca 2003 r.;

w Zakładzie Karnym w S.:

- od 29 sierpnia 2003 r. do 5 sierpnia 2005 r.;

w Areszcie Śledczym w Ł.:

- od 5 sierpnia 2005 r. do 23 sierpnia 2005 r.;

w Zakładzie Karnym w G.:

- od 16 października 2006 r. do 21 marca 2007 r.;

w Zakładzie Karnym w K.:

- od 21 marca 2007 r. do 13 czerwca 2007 r.;

w Zakładzie Karnym we W.:

- od 13 czerwca 2007 r. do 7 października 2009 r.

/okoliczności bezsporne, k. 85 – informacja o pobytach i orzeczeniach/

Podczas pobytu powoda w Zakładzie Karnym we W., występowało tam zjawisko przeludnienia. Każdorazowo o tym fakcie informowany był Sąd Okręgowy w P., Wydział V Penitencjarny. /k.150-152 – pisma z-cy Dyrektora Zakładu Karnego we W./

Każda cela w ww. jednostce penitencjarnej wyposażona była odpowiednio, w zależności od ilości osadzonych w: łóżka koszarowe, wkłady do łóżka, stół więzienny, szafkę więzienną małą lub dużą, taborety więzienne, stolik lub półkę pod telewizor, lustro, półkę na przybory toaletowe, miskę plastikową do prania ręcznego, wiadro plastikowe na śmieci, szczotkę zmiotkę i szufelkę oraz szczotkę klozetową. Ponadto raz na dwa miesiące osadzeni otrzymywali proszek do szorowania, płyn do mycia naczyń, płyn do mycia podłogi. Dodatkowo osadzeni mieli możliwość pobierania u oddziałowego szczotki do szorowania, szczotki do zmiatania oraz wiadra plastikowego do mycia podłóg.

W Zakładzie Karnym we W. regularnie – raz na kwartał wyspecjalizowana firma przeprowadzała zabiegi dezynsekcji oraz deratyzacji. W każdym tygodniu wykonywano także dezynfekcję urządzeń sanitarnych. /k.198 – zaświadczenie st. Instruktora Działu Kwatermistrzowskiego ZK we W./

Każdemu osadzonemu raz w miesiącu przysługiwał także przydział środków czystości – mydła toaletowego (100 g.), papieru toaletowego (1 szt.), nożyków do golenia (1 szt.), proszku do prania (200 g.), a także wg potrzeby pasty do zębów i kremu do golenia. /k.199 – notatka służbowa instruktora działu kwatermistrzowskiego ZK we W./

Cele mieszkalne, w których osadzony był powód podczas odbywania kary w Zakładzie Karnym we W. (22, 33, 35, 48 – pawilon A) wyposażone są w zabudowany murowany w całości kącik sanitarny z muszlą ustępową, a w części mieszkalnej w umywalkę z bieżącą wodą, zaś cele 226, 180, 182, 175 w pawilonie B oraz 253 w pawilonie C, wyposażone są w częściowo zabudowany kącik sanitarny, oddzielony od reszty powierzchni mieszkalnej płytą pilśniową na konstrukcji z kątownika, trwale przymocowanej do podłoża. W kącikach sanitarnych w pawilonach B i C zamontowane są muszla klozetowa oraz umywalka z bieżącą wodą. W każdej z ww. cel wbudowana jest kratka wentylacyjna, zapewniająca wymianę grawitacyjną powietrza i gwarantującą parametry jakości powietrza dostosowane do funkcji tych pomieszczeń. Przewody kominowe były kontrolowane przez mistrza kominiarskiego i uznane za nadające się do dalszego użycia. /k.200 – notatka służbowa młodszego inspektora działu kwatermistrzowskiego ZK we W./

Przeludnienie występowało także w Zakładzie Karnym w G. oraz w Zakładzie Karnym w Ł., o którym to zjawisku informowany był na bieżąco Sędzia Penitencjarny w Ł.. /k.153-173 – pisma z-cy Dyrektora Zakładu Karnego w G., k.174 – 191 – pisma Dyrektora Zakładu Karnego w Ł./

W Zakładzie Karnym w Ł. każda cela posiadała wydzielony co najmniej 2 metrową przegrodą kącik sanitarny, z drzwiami do reszty celi. Podczas korzystania z toalety osadzony nie był widoczny dla współmieszkańców. Ponadto każda cela w przedmiotowej jednostce penitencjarnej posiadała otwierane okna i drożne przewody wentylacyjne, których drożność była kontrolowana raz w roku przez uprawnioną firmę. Cele posiadały kilka punktów świetlnych, które zapewniały odpowiednie natężenie światła. Osadzeni mieli zagwarantowany sprzęt kwaterunkowy w ilościach odpowiednich do ilości przebywających w niej osadzonych, a materace przed wydaniem osadzonym poddawane były każdorazowo zabiegom odkażającym. /k.193 – wyjaśnienia Kierownika Działu Kwatermistrzowskiego Zakładu Karnego w G./

W toku postępowania Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego w zakresie psychiatrii na okoliczność, czy powód cierpi na schizofrenię paranoidalną, od kiedy występują u niego te dolegliwości i czy są związane z warunkami panującymi w jednostkach penitencjarnych, w których przebywał powód. Na podstawie ww. opinii Sąd ustalił, że u powoda nie stwierdzono upośledzenia umysłowego ani choroby psychicznej, jednakże posiada on inne zakłócenia czynności psychicznych pod postacią osobowości dysocjalnej i zaburzeń adaptacyjnych emocji i zachowań. Ponadto Sąd ustalił, że powód nie chorował ani nie choruje na schizofrenię paranoidalną, a krótkotrwały pobyt na oddziale psychiatrycznym spowodowany był trudną sytuacją życiową (oskarżeniem o poważne przestępstwo, zagrożone dotkliwą karą) i wywołaną tymże reakcją sytuacyjną lękową i objawami historycznymi. Występujące u powoda objawy są wynikiem struktury osobowości i odpowiedzią na przewlekły stan frustracji i deprywacji wynikającej z długotrwałego przebywania w zakładach karnych i niedogodnością tych pobytów. /k.378 – opinia psychiatryczna/

Na podstawie przedłożonej dokumentacji medycznej oraz opinii lekarza internisty i pulmonologa Sąd ustalił ponadto, że P. D. cierpi na astmę oskrzelową/POChP (zespół nakładania), które to dolegliwości rozpoczęły się przed osadzeniem w jednostkach penitencjarnych i nie mają one związku z warunkami w nich panującymi. Sąd ustalił także, że powód jest wydolny oddechowo i nie jest w żadnym stopniu niezdolny do pracy. W trakcie odbywania kary pozbawienia wolności, w okresie od 9 stycznia 2002 r. do 28 października 2009 r. powodowi udzielono pomocy lekarskiej bądź pielęgnarskiej łącznie 281 razy. /k.400 – opinia internistyczno-pulmonologiczna/

W oparciu o opinię biegłego specjalisty chorób oczu Sąd ustalił, że występujące u P. D. „męty w ciele szklistym” nie są stanem chorobowym, a jedynie wynikiem starzenia ciała szklistego, jego zwyrodnieniem. Nie mają wpływu na ostrość wzroku, a obecność ww. zmian nie wiąże się z niewłaściwym oświetleniem oraz nie stanowi odchylenia od normy. /k.603 – opinia biegłego okulisty/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w aktach dokumentów prywatnych przedłożonych przez strony postępowania, których wiarygodności ani autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron, a Sąd nie znalazł przyczyn by czynić to z urzędu oraz zeznań powoda. Ponadto Sąd ustalił stan zdrowia powoda, w tym występujące u niego dolegliwości oraz przyczyny ich powstania na podstawie wskazanych powyżej opinii biegłych sądowych. Wnioski będące wynikiem analizy biegłych mają charakter kategoriowy i nie budzą w ocenie Sądu wątpliwości, a wywód do nich prowadzący jest spójny i logiczny, a przy tym znajdują oparcie w materiale dowodowym niniejszej sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Za zasadny Sąd uznał podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia części roszczeń na podstawie art. 442¹ §1 k.c. z uwagi na upływ trzyletniego terminu od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia.

W orzecznictwie przyjmuje się, że wymieniony przepis obejmuje przedawnienie żądania zapłaty odpowiedniego zadośćuczynienia za krzywdę. Z kolei z treści art. 120 § 1 zdanie pierwsze k.c. wynika, że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. W myśl § 2 cytowanego przepisu bieg przedawnienia roszczeń o zaniechanie rozpoczyna się od dnia, w którym ten, przeciwko komu roszczenie przysługuje, nie zastosował się do treści roszczenia. Jak podkreślił Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 17 czerwca 2009 r., sygn. I ACa 771/09 termin przedawnienia roszczenia nierozzerwalnie związany jest z ustaleniem daty wymagalności tego roszczenia, zaś zadośćuczynienie należne jest za wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, których doznał powód: te, które odczuwał w przeszłości, aktualne i te, które będzie odczuwał do końca życia /.../. Przedawnienie odnosi się do roszczeń wymagalnych /.../. Zadośćuczynienie zaś ze swej istoty co do zasady uwzględniać winno wszystkie cierpienia, jakie łączą się z konkretnym czynem.

W niniejszej sprawie powód powoływał się na krzywdę, jakiej doznał w trakcie pobytu w jednostkach penitencjarnych zarządzanych przez pozwanego, a zatem wymagalność roszczenia konkretyzowała się w kolejnych dniach pobytu w tych jednostkach. Biorąc pod uwagę fakt, że niniejszy pozew został złożony w dniu 7 października 2009 r. zaś powód wiąże swoje roszczenia z okresami zamykającymi się w przedziale czasowym od 2002 r. do dnia złożenia pozwu, roszczenia powoda sięgające okresu sprzed dnia 7 października 2006 r. uległy przedawnieniu. Za zasadny należało zatem uznać podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia części roszczeń.

Po dniu 7 października 2006 r. powód przebywał w Zakładzie Karnym w Ł. (od 7 do 16 października 2006 r.), we W. (od 13 czerwca 2007 r. do 7 października 2009 r.), G. (od 16 października 2006 r. do 21 marca 2007 r.) oraz K. (od 21 marca 2007 r. do 13 czerwca 2007 r.) i tylko w zakresie roszczeń powoda związanych z ww. jednostkami penitencjarnymi, Sąd poczynił poniższe rozważania.

Zgodnie z treścią art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Stosownie zaś do art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Z kolei art. 448 k.c. stanowi, iż w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Jak trafnie wskazywał Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w sprawie I ACa 1150/06 (wyrok z dnia 24 lipca 2008 r., OSAW 2008/4/110) w przypadku naruszenia dóbr osobistych bezprawnym działaniem sprawcy, pokrzywdzonemu przede wszystkim przysługują środki o charakterze niemajątkowym przewidziane w art. 24 k.c., a w przypadku, gdy działanie naruszydźcy jest także zawinione, środki o charakterze majątkowym o których stanowi art. 448 k.c. Warto zwrócić uwagę, iż obydwa roszczenia mają charakter samodzielny i pokrzywdzonemu przysługuje prawo ich wyboru, lecz sądowi pozostawiona jest ocena celowości przyznania ochrony w żądanej formie, jej adekwatności. Przy żądaniu przyznania odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia na rzecz pokrzywdzonego podstawowym kryterium oceny sądu winien być rozmiar ujemnych następstw w sferze psychicznej pokrzywdzonego, bowiem celem przyznania ochrony w formie majątkowej jest zrekompensowanie i złagodzenie doznanej krzywdy moralnej. Z tych też względów sąd jest zobowiązany ustalić zakres cierpień pokrzywdzonego, a przy ocenie tej przesłanki nie może abstrahować od wszystkich okoliczności towarzyszących powstaniu krzywdy. Znikomość ujemnych następstw może być podstawą oddalenia powództwa o przyznanie zadośćuczynienia na rzecz pokrzywdzonego.

W związku z powyższym, w pierwszej kolejności należy ustalić czy do naruszenia dóbr powoda w jednostkach penitencjarnych doszło, a jeśli tak, jakiego rodzaju były to dobra.

Warto podkreślić, że zarówno w piśmiennictwie jak i w judykaturze utrwalone jest stanowisko, zgodnie z którym przy ocenie zaistnienia naruszenia dobra osobistego należy posługiwać się kryteriami natury obiektywnej, nie zaś jedynie subiektywnymi odczuciami osoby występującej o przyznanie ochrony. W wyroku z dnia 26 października 2001 r. (V CKN 195/01, LEX nr 53107) Sąd Najwyższy stwierdził, że ocena, czy cześć człowieka została zagrożona bądź naruszona, musi być dokonana przy stosowaniu kryteriów obiektywnych. Istotne jest bowiem nie subiektywne odczucie osoby żądającej ochrony prawnej, ale obiektywna reakcja opinii publicznej. Ponadto, nie każdy przypadek dyskomfortu psychicznego, jak słusznie zauważył Sąd Apelacyjny w Warszawie (uzasadnienie wyroku z dnia 8 maja 2009 r. w sprawie VI ACa 1242/08), spowodowany bezprawnym zachowaniem się innej osoby, jest wystarczającą podstawą do poszukiwania ochrony sądowej dóbr osobistych, bowiem należy mieć na uwadze również zobiektywizowaną ocenę zewnętrzną. Konieczne jest również zachowanie proporcji oraz umiaru i nie można nadużywać instrumentów prawnych właściwych tej ochronie do przypadków drobnych, opierających się w głównej mierze na subiektywnych odczuciach zainteresowanego, gdyż taki sposób postępowania prowadziłby do deprecjonowania samego przedmiotu ochrony.

Dokonując oceny warunków, w jakich przebywał powód, Sąd miał na uwadze istotę oraz cel osadzenia w jednostce penitencjarnej, a także związane z nim pewne ograniczenie praw i wolności jednostki. Trudno oczekiwać, aby warunki bytowe, sanitarne i socjalne panujące w jednostkach penitencjarnych mogły odpowiadać warunkom, które jednostka może samodzielnie kreować pozostając na wolności. Kara pozbawienia wolności stanowić ma pewną dolegliwość. Obowiązkiem władz publicznych jest jednak zapewnienie osadzonemu humanitarnego wykonania kary pozbawienia wolności, z poszanowaniem jego godności, praw i wolności obywatelskich. Ograniczenie tych wolności może wynikać z przepisów prawa i wydane na ich podstawie prawomocnego orzeczenia. Powód powinien mieć w związku z powyższym świadomość, iż warunki panujące w jednostkach penitencjarnych odbiegać będą od przyjętych przez niego standardów bytowych.

W niniejszej sprawie powód wskazywał, że cele, w których przebywał nie spełniały warunków higienicznych oraz sanitarnych, nie miały odpowiednio wydzielonych kąciołów sanitarnych, w celach było duszno, było słabe światło, a także występowało zjawisko przeludnienia. Ponadto zarzucał jednostkom penitencjarnym złą opiekę medyczną. Wszystkie te okoliczności miały wpłynąć na poczucie godności powoda, ale także na jego stan zdrowia. Choroby, które miały występować u powoda miały być wynikiem właśnie warunków w jakich przebywał w jednostkach penitencjarnych oraz braku odpowiedniej opieki medycznej.

Zgodnie z treścią art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Jak podkreślał Sąd Najwyższy, twierdzenie istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2001, I PKN 660/00). Zatem to na powodzie, reprezentowanym przez profesjonalnego pełnomocnika, spoczywał ciężar dowodu w zakresie wykazania przytaczanych przez niego działań jednostek penitencjarnych, w których upatruje naruszenia dóbr osobistych, a także udowodnienia krzywdy, jaką w swojej ocenie poniósł.

Sąd na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego doszedł do przekonania, że w niniejszej sprawie nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda. Powód nie udowodnił bowiem, że w okresie odbywania kary pozbawienia wolności w Zakładach Karnych przebywał w przeludnionej celi. Sam fakt, iż w trakcie odbywania kary w jednostce penitencjarnej występowało zjawisko przeludnienia nie oznacza, iż powód osadzony był w przeludnionych celach. Jednocześnie wskazać należy, że o każdorazowym przeludnieniu informowany był sędzia penitencjarny, co wyłącza bezprawność potencjalnego, bo nieudowodnionego naruszenia dóbr osobistych.

W powyższych placówkach nie ma problemu z dostępem do środków czystości, opieki medycznej, czy leków. Powód nie zdołał też wykazać, że w istocie w jednostkach, w których przebywał, panowały warunki urągające jego czci i naruszające jego prawo do prywatności. Brak jest dowodów na stan faktyczny jaki został przedstawiony w pozwie i kolejnych pismach procesowych. Jest on również niezgodny z przedkładanymi do akt sprawy oświadczeniami ww. jednostek penitencjarnych oraz opiniami biegłych lekarzy. Jak wskazano powyżej, stan techniczny oddziałów, na których przebywał powód jest prawidłowy, są one na bieżąco poddawane konserwacjom, a panujące w nich warunki

odpowiadają obowiązującym przepisom. Nie ulega wątpliwości w ocenie Sądu, iż nie można podzielić twierdzeń powoda o osadzeniu go w niegodziwych, nieludzkich warunkach. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że powód w okresie osadzenia miał zapewnione miejsce do spania, bezpłatne wyżywienie o odpowiedniej wartości odżywczej.

Jednocześnie Sąd ustalił na podstawie opinii biegłych, że dolegliwości występujące u powoda – zakłócenia czynności psychicznych pod postacią osobowości dyssocjalnej i zaburzeń adaptacyjnych emocji i zachowań, astma oskrzelową/POChP (zespół nakładania) oraz męty w ciele szklistym nie są związane z osadzeniem w jednostkach penitencjarnych oraz niehigienicznymi warunkami, w jakich rzekomo miał przebywać powód. Biegli kategorycznie wykluczyli taki związek przyczynowo-skutkowy, co dodatkowo utwierdziło Sąd w przekonaniu, że do naruszenia dóbr osobistych powoda w czasie osadzenia nie dochodziło.

W orzeczeniach ETPC najczęściej zwracano uwagę na złe warunki sanitarne, niehigieniczność i brak prywatności przy korzystaniu z urządzeń sanitarnych, permanentną niemożliwość zaspokojenia potrzeby snu spowodowaną niewystarczającą ilością łóżek jak i nieustannie zapalonym światłem czy panującym hałasem, niedostateczne oświetlenie uniemożliwiające czytanie, warunki prowadzące do rozprzestrzeniania się chorób bądź brak możliwości leczenia. Trybunał uwzględniał skumulowany efekt tych warunków, a także specyficzne zarzuty podnoszone przez skarżących. W przedmiotowej sprawie nie nastąpiło nagromadzenie wielu negatywnych czynników, co więcej istnienie większości z nich zostało przez Sąd zanegowane. Nie można więc na gruncie przedstawionego stanu faktycznego oprzeć się na orzeczeniach trybunałów międzynarodowych, czy też normach prawa międzynarodowego, gdyż w niniejszym postępowaniu nie wykazano naruszeń przytaczanych przez powoda, lub są one usankcjonowane prawnie odpowiednimi regulacjami niebudzącymi wątpliwości co do ich legalności.

Reasumując, zdaniem Sądu brak było podstaw do uznania, że w jednostkach penitencjarnych podlegających pozwanemu naruszane były dobra osobiste osadzonych, w tym powoda, a zatem dochodzone przez powoda roszczenia nie mogły zostać przez Sąd uwzględnione wobec nie wykazania ich zasadności.

Zgodnie z art. 102 k.p.c., Sąd nie obciążył powoda kosztami procesu strony przeciwnej. W ocenie Sądu charakter dochodzonego przez powoda roszczenia – o ochronę dóbr osobistych, jak również jego sytuacja majątkowa przemawiają za odstąpieniem od obciążania powoda kosztami procesu zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażoną w przepisie art. 98 k.p.c. W pkt III sentencji wyroku, na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2010, Nr 90, 594 ze zm.), nieuiszczone koszty sądowe Sąd przejął na rachunek Skarbu Państwa, bowiem powód został zwolniony od ponoszenia kosztów sądowych i jego sytuacja majątkowa nie uległa poprawie od tamtego czasu, a brak było podstaw do obciążenia tymi kosztami pozwanego, który proces wygrał.